

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Victor Burduh,
Maria Ghervas,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2019, declarat de avocatul Andrei Beruciașvili, în numele inculpatului

*Nica Ghenadie XXXXX, născut
la XXXXX, originar și locuitor al mun. XXXXX, str.
XXXXX, ap. XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>17.10.2016 – 29.12.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>26.10.2018 – 23.01.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>05.09.2019 – 10.12.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 29 decembrie 2017, procesul penal în privința lui Nica Ghenadie pe art. 166 alin. (1) Cod penal a fost încetat, pe motiv că fapta constituie contravenție.

Nica Ghenadie a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute la art. 69 alin. (1) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional, pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Nica G. se învinuiește că la 18 ianuarie 2016, în jurul orei 09.00, aflându-se în incinta localului, din str. Columna 145, mun. Chișinău, aflat în chiria firmei SRL „Nica Color”, pe care de facto o conduce, urmărind intenția privării ilegale de libertate a lui XXXXX XXXXX, a înjosirii onoarei și demnității acesteia, în prezența altor persoane, suspectând-o în relații de colaborare netransparentă cu firma SRL „Nica Color”, care ar fi dus la pierderea unor potențiali clienți din sfera de publicitate, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și dorind survenirea consecințelor ce au urmat, *cu utilizarea unei coroane din timp confecționate, având inscripția „SRL Paradis Grup Не забудем тебя Юля”, după ce, contrar voinței lui XXXXX XXXXX, a încuiat ușa biroului de serviciu în care se aflau, împiedicând-o efectiv pe aceasta de a se deplasa și a acționa în conformitate cu voința sa, a lovit-o cu coroana peste față, a scuipat-o și a numit-o cu cuvinte injurioase, și la toate solicitările victimei de a i se permite să părăsească biroul, contrar dorinței și voinței acesteia, a continuat privarea ilegală de libertate a ei și, timp îndelungat, pe parcursul unei ore și douăzeci de minute, a aplicat presiuni psihice asupra victimei, ca urmare aducând-o în șoc emoțional, soldat cu consecințe fiziologice (urinare).*

Acțiunile inculpatului au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza art. 166 alin. (1) Cod penal, ca privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia.

Instanța a reținut că, acuzarea nu a prezentat probe că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 166 alin. (1) Cod penal.

Totodată, contrar circumstanțelor cauzei, organul de urmărire penală a reținut în acțiunile inculpatului persistența elementelor infracțiunii prevăzute la art. 166 alin. (1) Cod penal.

Astfel, nu s-au stabilit și nu s-au specificat în învinuire careva modalități ale acțiunii sau inacțiunii adiacente care însoțesc acțiunea sau inacțiunea principală, în cazul privațiunii ilegale de libertate, cum ar fi constrângerea fizică, constrângerea psihică, înșelăciunea sau abuzul de încredere, profitarea de imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința. Ori, privațiunea ilegală de libertate în lipsa acțiunii adiacente, în oricare din modalitățile specificate, ar reprezenta o formă fără conținut, deoarece faptei i-ar lipsi ilegalitatea care îi imprimă relevanță penală.

În același timp, în acțiunile inculpatului se regăsesc elementele contravenției prevăzute la art. 69 alin. (1) Cod contravențional, ca injuria adusă în public, vorbele sau faptele care înjosesc onoarea și demnitatea persoanei, fiind constatat că acesta la 18 ianuarie 2016 a numit-o pe XXXXX XXXXX, în prezența angajaților SRL „Nica Color”, cu cuvinte necenzurate și *i-a donat* o coroană cu inscripția „SRL Paradis Grup Не забудем тебя Юля”.

2.1. Prin încheierea interlocutorie a Judecătoriei Chișinău din 29 decembrie 2017, instanța de fond a dispus: *„se aduce la cunoștința Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Buiucani despre faptele de încălcare a legislației expuse în conținutul încheierii interlocutorii și luării tuturor măsurilor de rigoare corespunzătoare, inclusiv eliminarea unor circumstanțe similare pentru viitor”*.

Instanța a indicat că: „în cadrul procedurii de examinare a cauzei, instanța a declarat ca inadmisibilă în calitate de probă, concluziile raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. XXXXX XXXXX din 08.08.2016, deoarece dispunerea expertizei a fost efectuată cu încălcarea dispozițiilor prezentului cod și anume inculpatul nu a fost informat despre dispunerea expertizei, nu a beneficiat de dreptul de a face observații cu privire la întrebările stabilite expertului și de a cere modificarea sau completarea lor, precum și de a cere numirea unui expert recomandat, ceea ce contravine prevederilor art. 145 alin. (1) Cod de procedură penală.

La caz, organul de urmărire penală nu a dispus efectuarea cercetării la fața locului.

Subsecvent, urmărirea penală a fost începută conform semnelor componente de infracțiune prevăzută la art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Cu toate că în cadrul cauzei penale au fost recunoscute în calitate de părți vătămate XXXXX XXXXX și Mereuță C., inculpatul a fost pus sub acuzare în baza art. 166 alin. (1) Cod penal, sesizând instanța de judecată prin rechizitoriu, pentru comiterea acestei componente de infracțiune”.

3. Procurorul Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, Daniel Precup, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 166 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executare.

Apelantul a invocat că acțiunile inculpatului au fost încadrate corect în baza art. 166 alin. (1) Cod penal, ca privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia, vinovăția lui fiind demonstrată prin probe administrate, cercetate în ședința de judecată.

Ori, analiza probelor denotă că la 18 ianuarie 2016, în jurul orei 09.00, în oficiul SRL „Nica Color” din str. Columna 145, mun. Chișinău, a avut loc o interacțiune între partea vătămată XXXXX XXXXX și inculpatul Nica G., constând în limitarea acesteia de a se deplasa după propria voință, îngrădirea acesteia de a părăsi localul SRL „Nica Color”, închiderea/încuierea ușii de la odaia unde au derulat evenimentele, aplicarea unor presiuni psihice și fizice asupra lui XXXXX XXXXX din partea lui Nica G., manifestate prin înjosirea cu cuvinte indecente și scuipături a acesteia, lovirea cu o coroană din timp confecționată, utilizarea unei căldări cu mase fecale, etc. urmate de consecințe fiziologice.

Faptul că XXXXX XXXXX a fost suspectată de către inculpat în relații de colaborare netransparentă cu SRL „Nica Color”, care ar fi dus chiar și la pierderea unor potențiali clienți în sfera de publicitate a firmei sale, nu este un temei de a purcede la o astfel de faptă precum se incriminează acestuia.

Veridicitatea declarațiilor părții vătămate XXXXX XXXXX se confirmă cu siguranță prin raportul de expertiză psihiatrico-legală și constrângere medicală nr. XXXXX XXXXX, din 08.08.2016, pe care, instanța l-a declarat nul, referindu-se la erori de procedură admise, și anume neaducerea la cunoștința învinuitului numirea expertizei în cauză.

Însă, la etapa finalizării urmăririi penale, cât și prezentării materialelor cauzei penale, oarecare obiecții din partea învinuitului și apărătorului asupra

expertizei respective nu au existat, ce denotă că ei au fost de acord cu întrebările înaintate expertului și rezultatele expertizei.

Potrivit raportului de expertiză, XXXXX XXXXX, ca rezultat al faptei săvârșite, a suportat suferințe psihice, a înțeles corect caracterul acțiunilor îndreptate asupra ei, a perceput circumstanțele importante pentru cauza penală, le-a memorizat și le-a reprodus adecvat.

Instanța de fond a dat o apreciere critică doar declarațiilor părții vătămate XXXXX XXXXX și martorului Mereuță C.

Totodată, instanța a trecut cu vederea comportamentul inculpatului imediat după inițierea investigațiilor de cercetare a cazului de către organele de drept, și anume, refuzul acestuia de a prezenta înregistrările de pe camerele de luat vederi, referindu-se la oarecare defecte de ordin tehnic, anume în ziua de 18.01.2016, primirea de către el în persoană a unor explicații scrise în oficiul SRL „Nica Color” de la Petrova I., Crotov S., Chitroaga R., Caduc V. și solicitarea, prin cerere, a anexării acestora la dosar, nimicirea unor documente în legătură cu activitatea lui XXXXX XXXXX vizavi de SRL „Nica Color”, acțiuni ce denotă că acesta a conștientizat fapta săvârșită și activ s-a implicat întru ascunderea și nimicirea urmelor infracțiunii.

Deci, în circumstanțele stabilite, instanța de fond a pronunțat o sentință care nu corespunde legislației în vigoare.

Totodată, în partea constatatoare a sentinței nu s-a regăsit expunerea faptei săvârșite de inculpat, stabilită de instanța de fond.

3.1. A declarat apel și partea vătămată XXXXX XXXXX, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 166 alin. (1) Cod penal.

Apelanta a indicat că instanța de fond a declarat inadmisibil raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. XXXXX XXXXX din 08.08.2016, cu excluderea acestuia din probele prezentate de acuzare.

Concluzia instanței de fond este neîntemeiată ori, conform materialului dosarului se atestă că la 18.05.2016 a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire a lui Nica G., iar la 07.04.2016 a fost emisă ordonanța privind efectuarea expertizei medico-legale complexe psihiatrico-psihologice, care nu putea fi adusă la cunoștința învinuitului Nica G. din motiv că acesta era plecat peste hotarele țării și nu se știa când se va întoarce. La 20.05.2016 a fost emisă ordonanța privind restituirea cauzei penale pentru organizarea continuării urmăririi penale sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv conform cerințelor Codului de procedură penală și obiecțiilor reflectate în partea descriptivă a prezentei ordonanțe.

Din declarațiilor martorilor Frițac V., Crotov S. și Petrova I. rezultă cu certitudine motivul privării ilegale de libertate a părții vătămate XXXXX XXXXX, și anume, relațiile netransparente de colaborare cu SRL „Nica Color”.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 166 alin. (1) Cod penal se caracterizează prin vinovăție sub formă de intenție directă. Motivele acesteia pot fi răzbunare, gelozie, interese materiale și altele.

Mai mult, inculpatul avea și un interes cert în acțiunile sale ilegale - de a-și confirma autoritatea sa față de toți colaboratorii întreprinderii, demonstrându-le ce

consecințe urmează a suporta și alții în asemenea circumstanțe, ca urmare toți angajații întreprinderii au avut de însușit această lecție.

Infrațiunea specificată la art. 166 alin. (1) Cod penal se consideră consumată din momentul în care lezarea libertății fizice a victimei (sub forma suprimării sau restrângerii libertății) a devenit efectivă, punând în evidență imposibilitatea victimei de a se deplasa ori de a acționa conform voinței și intereselor sale.

În momentul în care partea vătămată nu a putut părăsi încăperea, conform propriei sale voințe, fără permisiunea inculpatului, nu a avut posibilitate de a se mișca liber, a fost nevoită să facă careva necesități fiziologice pe ea, acestea fiind consecințele acțiunilor și inacțiunilor principale ale inculpatului, însoțite de acțiuni adiacente – constrângerea fizică, constrângerea psihică, înșelăciune sau abuz de încredere, profitarea de imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința.

Astfel, constrângerea fizică și constrângerea psihică se prezintă prin achiziționarea din timp a coroanei de înmormântare destinată părții vătămate, starea nervoasă a inculpatului, atitudinea colectivului la cele întâmplate, căldarea cu murdărie, care împreună, au adus-o într-o stare de șoc, iar umilința la care a fost supusă în prezența a mai multor persoane a lăsat urme în starea ei de sănătate psihică, ce se confirmă prin investigațiile medicale.

Totodată, disponibilitatea părților vătămate de a se folosi liber de telefonul mobil este pusă la îndoială, odată ce inculpatul i l-a smuls din mâinile ei și l-a aruncat jos, iar la Mereuță C. s-a izbit violent, în timp ce orice mișcare a lor era supravegheată, iar cei doi judecați din toate părțile de colegi.

Ori, prima instanță a examinat și a susținut numai probele apărării, iar cele ale acuzării le-a examinat superficial, calificându-le ca inadmisibile, încălcând principiul egalității armelor, garantat de art. 6 al CEDO, prin limitarea dreptului la apărare și la un proces echitabil.

Pe lângă aceasta, cererea privind interpelarea cazierului contravențional al inculpatului a rămas fără examinare și răspuns or, dacă aceasta nu ține de competența instanței de judecată, aceasta putea solicita prezentarea probei de către procuror sau de către autoritatea competentă. I

Mai mult, a rămas fără examinare și acțiunea civilă înaintată, cu toate că la materialele dosarului au fost anexate probe pertinente întru admiterea acesteia. Ori, prin declarațiile martorilor Catrice E. și Vasilița T. se atestă relațiile de muncă dintre XXXXX XXXXX și SRL „Nica Color”, iar în baza conturilor spre plată cu semnătura lui XXXXX XXXXX au fost emise facturile fiscale seria Nr. JV6434630 și JV643443, prin conversațiile electronice și pozele colectivului SRL „Nica Color” în care figurează XXXXX XXXXX

Prin bonurile de plată anexate la materialele cauzei se confirmă și prejudiciul material în sumă de 775 lei, iar mărimea prejudiciului moral, estimat la suma de 1.000.000 lei se determină de gradul suferințelor psihice ale părții vătămatei suportate în urma incidentului din data de 18.01.2016.

3.2. Avocatul Andrei Beruciașvili, la fel, a declarat apel, solicitând casarea sentinței în partea recunoașterii inculpatului vinovat de comiterea contravenției prevăzute la art. 69 alin. (1) Cod contravențional, în rest urmând a fi menținută.

Apelantul a invocat că instanța de fond corect a constatat circumstanțele cauzei în baza aprecierii obiective și echitabile a probelor prezentate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală și just a ajuns la concluzia privind lipsa în acțiunile inculpatului a semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal, însă incorect a aplicat prevederile art. 441, 462 Cod contravențional.

Potrivit art. 462 alin. (5) Cod contravențional, dispozitivul hotărârii pe cauza contravențională cuprinde: a) soluția privind încetarea procesului contravențional; sau b) soluția cu privire la vinovăția persoanei de săvârșirea contravenției imputate și, după caz, la stabilirea sancțiunii contravenționale, la aplicarea măsurii de siguranță sau la înlăturarea executării sancțiunii.

Astfel, instanța de fond corect a constatat în acțiunile inculpatului componența de contravenție administrativă prevăzută de art. 69 alin. (1) Cod contravențional, ca injuria adusă în public, vorbele sau faptele care înjosesc onoarea și demnitatea persoanei, însă după ce a stabilit că la data pronunțării sentinței au expirat termenele de tragere inculpatului la răspundere contravențională, prin prisma prevederilor art. 30, art. 441 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, instanța urma să pronunțe soluția de încetare a procesului contravențional în privința inculpatului, fără a se expune asupra vinovăției acestuia în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional.

Ori, prevederile art. 462 alin. (5) Cod contravențional nu prevăd posibilitatea pronunțării concomitente și a soluției de recunoaștere a vinovăției contravenientului și a soluției de încetare a procesului contravențional. Deci, mențiunea referitor la recunoașterea vinovăției inculpatului în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravențional urmează a fi exclusă din partea dispozitivă a sentinței.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2019, *apelul avocatului Andrei Beruciașvili a fost respins* ca nefondat.

Au fost admise apelurile procurorului și al părții vătămate XXXXX XXXXX, *casată sentința* și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în baza art. 166 alin. (1) Cod penal în privința lui Nica Ghenadie, a fost *încetat, cu liberarea inculpatului de răspundere penală* în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată XXXXX XXXXX cu privire la încasarea prejudiciului material și moral și cu privire la apărarea drepturilor de muncă *a fost admisă în principiu*, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

Instanța de apel a statuat că prima instanță a apreciat eronat circumstanțele cauzei și a acționat contrar prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 1)-3) Cod de procedură penală.

Astfel, este constatat că inculpatul Nica G., la 18 ianuarie 2016, în jurul orei 09.00, aflându-se în incinta localului, din str. Columna 145, mun. Chișinău, aflat în chiria firmei SRL „Nica Color”, pe care de facto o conduce, urmărind intenția privării ilegale de libertate a lui XXXXX XXXXX, a înjosirii onoarei și demnității acesteia, în prezența altor persoane, suspectând-o în relații de colaborare netransparentă cu firma SRL „Nica Color”, care ar fi dus la pierderea unor potențiali clienți din sfera de publicitate, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și dorind survenirea consecințelor ce au urmat, **cu utilizarea unei coroane din timp confecționate, având inscripția „SRL Paradis Grup Не забудем тебя Юля”**, după ce, contrar voinței lui XXXXX XXXXX, **împiedicând-o efectiv pe aceasta să se deplaseze** și să acționeze în conformitate cu voința sa, a numit-o cu cuvinte injurioase, iar la solicitările victimei de a i se permite să părăsească biroul, contrar dorinței și voinței acesteia, a continuat privarea ilegală de libertate a ei și, timp îndelungat, pe parcursul unei ore și douăzeci de minute, a aplicat presiuni psihice asupra victimei, ca urmare aducând-o în șoc emoțional, soldat cu consecințe fiziologice (urinare).

Totodată, acuzarea nu a demonstrat că inculpatul **a lovit partea vătămată cu coroana peste față și a scuipat-o.**

La fel, **nu a fost demonstrat că ușa de la intrarea** în incinta birourilor deținute de SRL „Nica Color” **ar fi fost încuiată**, declarațiile lui Mereuță C. fiind contradictorii, iar partea vătămată a declarat că inculpatul s-a apropiat de ușă pentru a o încuia, iar **peste un timp acesta a descuiat ușa cu cheia pe care o avea.**

Mai mult, organul de urmărire penală nu a efectuat cercetarea circumstanțelor respective ale cauzei și nu a verificat prezența lacătelor la ușile birourilor SRL „Nica Color”.

Deci, în corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, din învinuirea înaintată inculpatului urmează a fi excluse sintagmele: „a înjosirii onoarei și demnității acesteia”, „a încuiat ușa biroului de serviciu în care se aflau”, „a lovit-o cu coroana peste față, a scuipat-o”.

Prin urmare, este dovedită vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal, ca privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia.

Totodată, urmărirea penală a fost începută conform semnelor componente de infracțiune prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal pe faptul privațiunii ilegale de libertate, dacă aceasta nu este legată cu răpirea acesteia, săvârșită asupra a două sau mai multor persoane, Nica G. fiind recunoscut în calitate de bănuț pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, iar raportul cu propunerea de terminare a urmăririi penale și expedierea cauzei penale în instanța de judecată s-a întocmit în baza art. 166 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Deși în cadrul urmăririi penale au fost recunoscute în calitate de părți vătămate două persoane - XXXXX XXXXX și Mereuță C., procurorul i-a înaintat lui Nica G. învinuirea în baza art. 166 alin. (1) Cod penal, sesizând instanța prin rechizitoriu pentru comiterea acestei componente de infracțiune.

Astfel, instanța de apel, ca și prima instanță, consideră că **Mereuță C. are calitatea procesuală de parte vătămată în cadrul cauzei penale, în pofida faptului că procurorul a comis omisiunea descrisă. Aceste circumstanțele au fost menționate și în încheierea protocolară a primei instanțe din 29.12.2017, care nici nu a fost contestată de acuzare.**

Deci, **latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal s-a materializat prin acțiunea de lipsire de libertate a lui XXXXX XXXXX și a lui Mereuță C.** (acesta fiind recunoscut în calitate de parte vătămată, dar după cum s-a stabilit, printr-o eroare a acuzării, nu a fost indicat în rechizitoriu), **de către inculpat, prin ținerea acestora împotriva dorinței și voinței lor în birourile SRL „Nica Color”, unde XXXXX XXXXX și Mereuță C. se găseau de bună voie.**

Acțiunea principală a fost însoțită de o acțiune adiacentă - constrângerea psihică și profitarea de imposibilitatea lui XXXXX XXXXX și Mereuță C. de a se apăra și de a-și exprima voința.

În speță, **imposibilitatea părților vătămate de a părăsi locul în care se aflau a fost generată de prezența inculpatului și a subalternilor acestuia, care erau aproximativ zece persoane**, după cum s-au exprimat martorii audiați. Un rol important în acest sens l-a avut și coroana de înmormântare pe care inculpatul a recunoscut că i-a dat-o părții vătămate XXXXX XXXXX, circumstanțe care, împreună, demonstrează că **părțile vătămate** au fost constrânse psihic, fiindu-le viciată voința și restrânsă libertatea de mișcare.

Totodată, raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. XXXXX XXXXX din 08.08.2016 nu este admisibil în calitate de probă, deoarece dispunerea expertizei a fost efectuată cu încălcarea dispozițiilor prezentului cod or, inculpatul nu a fost informat despre dispunerea expertizei, nu a beneficiat de dreptul de a face observații cu privire la întrebările stabilite expertului și de a cere modificarea sau completarea lor, precum și de a cere numirea unui expert recomandat, ceea ce contravine prevederilor art. 145 alin. (1) Cod de procedură penală.

La stabilirea pedepsei penale care urmează a-i fi aplicată inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal, se atestă că la data comiterii - 18.01.2016, aceasta se pedepsea cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 2 ani.

Deci, este o infracțiune ușoară, iar conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Prin urmare, **dat fiind că de la comiterea infracțiunii a trecut o perioadă de aproximativ 3 ani, urmează a înceta procesul penal pornit** în baza art. 166 alin. (1) Cod penal în privința inculpatului cu liberarea de răspundere penală, conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În același timp, **fiind stabilit că inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunii** prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal, iar pretențiile părții vătămate nu pot fi soluționate în cadrul cauzei penale din motivul complexității, urmează a fi admisă în principiu acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material și

moral, precum și cu privire la apărarea drepturilor de muncă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța civilă.

Pe lângă aceasta, ***apărarea a solicitat în apelul declarat casarea sentinței primei instanțe*** în partea în care inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravențional, din motiv că instanța urma să înceteze procesul contravențional, fără a se pronunța asupra vinovăției acestuia ori, a expirat deja termenul de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

Deoarece ***a fost apreciată ca fiind eronată soluția primei instanțe*** de reîncadrare juridică a acțiunilor inculpatului în baza art. 69 alin. (1) Cod contravențional, acestea fiind încadrate de către instanța de apel în baza art. 166 alin. (1) Cod penal, ***vor fi lăsate fără examinare argumentele în cauză.***

5. Avocatul Andrei Beruciașvili a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea totală a deciziei și a sentinței în partea recunoașterii inculpatului vinovat de comiterea contravenției prevăzute la art. 69 alin. (1) Cod contravențional, cu menținerea în rest a sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, procurorul, în cadrul rejudecării cauzei potrivit regulilor generale, nu a solicitat cercetarea directă și nemijlocită a probelor scrise, decisive ale acuzării, inclusiv declarațiile martorilor cercetate în cadrul judecării cauze în instanța de fond. Or, consemnarea în procesul-verbal al ședinței de judecată a foilor dosarului pe care sunt prezente probele nu echivalează cu cercetarea lor în ședința de judecată, astfel că instanța de apel nu a cercetat nemijlocit probele respective.

Instanța de apel a constatat că inculpatul Nica G., la 18 ianuarie 2016, aproximativ la ora 09.00, aflându-se în incinta localului din str. Columna 145, mun. Chișinău, aflat în chiria SRL „Nica Color”, pe care de facto o conduce, urmărind intenția privării ilegale de libertate a lui XXXXX XXXXX, a înjosirii onoarei și demnității acesteia, în prezența altor persoane, suspectând-o de relații de colaborare netransparentă cu SRL „Nica Color”, care ar fi dus la pierderea unor potențiali clienți din sfera de publicitate, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale și dorind survenirea consecințelor ce au urmat, cu utilizarea unei coroane din timp confecționate, având „SRL Paradis Grup He забудем тебя Юля”, după care, contrar voinței lui XXXXX XXXXX, împiedicând-o efectiv pe aceasta să se deplaseze și să acționeze în conformitate cu voința sa și a numit-o cu cuvinte injurioase și, la toate solicitările victimei de a i se permite să părăsească biroul, contrar dorinței și voinței acesteia, a continuat privarea ilegală de libertate a ei și timp îndelungat, pe parcursul unei ore și douăzeci de minute, a aplicat presiuni psihice asupra victimei, ca urmare aducând-o la un șoc emoțional, soldat cu consecințe fiziologice (urinare).

Ulterior, instanța de apel în decizie menționează că în învinuirea înaintată, procurorul nu a demonstrat că inculpatul ***a lovit-o pe XXXXX XXXXX cu coroana peste față și a scuipat-o și că ușa de la intrarea în incinta birourilor deținute de SRL „Nica Color” ar fi fost încuiată.*** Pe lângă aceasta, organul de urmărire penală nu a efectuat cercetarea circumstanțelor respective ale cauzei și nu a verificat prezența lacătelor la ușile birourilor SRL „Nica Color”. Astfel, prin prisma art. 385

alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de apel a scos din învinuirea înaintată inculpatului următoarele sintagme - „a înjosirii onoarei și demnității acesteia”; „a încuiat ușa biroului de serviciu în care se aflau”; „a lovit-o cu coroana peste față, a scuipat-o”.

Deci, în cazul în care instanța de apel a exclus din învinuire sintagmele menționate nu este clar prin ce acțiuni inculpatul a comis infracțiunea, adică prin ce acțiuni s-a manifestat latura obiectivă a privațiunii ilegale de libertate a părții vătămate.

Ori, sunt absurde concluziile instanței de apel precum că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal s-a materializat prin acțiunea de lipsire de libertate a lui XXXXX XXXXX și a lui Mereuța C. prin ținerea acestora împotriva dorinței și voinței lor în birourile SRL „Nica Color”, unde XXXXX XXXXX și Mereuța C. se găseau de bună voie (pct. 38. al deciziei Curții de Apel Chișinău din 23.01.2019). Dacă părțile vătămate se găseau în birourile SRL „Nica Color” de bună voie, după cum a constatat instanța, iar inculpatul nu a încuiat ușa, nu a lovit și nu a înjosit pe nimeni, nefiind clar cum a putut să le țină în birou împotriva dorinței și voinței lor. Mai mult, instanța de apel a constatat că ușa nu era încuiată, părțile vătămate nu au solicitat ajutorul persoanelor din birou, au primit apelurile de intrare și nici nu au încercat să iasă din oficiu, iar la solicitarea inculpatului să iasă din oficiu XXXXX XXXXX nu a ieșit (pct. 35.-36. deciziei Curții de Apel Chișinău din 23.01.2019)

Nu este clară nici expunerea instanței de apel asupra constrângerii psihice a părților vătămate XXXXX XXXXX și Mereuța C. din partea inculpatului în circumstanțele în care instanța de apel a constatat că nu au fost dovedite acțiunile de violență psihică sau fizică din partea inculpatului.

În același timp, sunt absurde și concluziile instanței de apel în partea admiterii acțiunii civile înaintate de partea vătămată XXXXX XXXXX

Nu este clar cum presupusa *privațiune ilegală de libertate* a influențat drepturile părții vătămate XXXXX XXXXX în domeniul protecției muncii și apărării drepturilor salariale.

Totodată, procesul penal împotriva inculpatului a fost inițiat de către partea vătămată XXXXX XXXXX anume pentru a soluționa litigiul de muncă, or, toate acțiunile de urmărire penală s-au început numai după ce Inspekția Muncii a constatat lipsa cărorva abateri de la legislația în vigoare în acțiunile administrației SRL „Nica Color”.

Astfel, decizia instanței de apel urmează a fi casată ca neîntemeiată în latura penală și ilegală în latura civilă, iar sentința instanței de fond - în partea recunoașterii inculpatului vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) Cod contravențional.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 247 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii pronunțate, acesta este expus neclar.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se atestă că instanța de fond și cea de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. În corespundere cu art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței (*pct. 1., 2. din decizie*), instanța de fond:

a) recunoscând inculpatul vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute la art. 69 alin. (1) Cod contravențional, nu a constatat și descris fapta considerată ca fiind comisă și dovedită în aspectul vizat;

b) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, inclusiv că inculpatul: *„cu utilizarea unei coroane din timp confecționate, având inscripția „SRL Paradis Grup Не забудем тебя Юля”, după ce, contrar voinței lui XXXXX XXXXX, a încuiat ușa biroului de serviciu în care se aflau, împiedicând-o efectiv pe aceasta de a se deplasa și a acționa în conformitate cu voința sa, a lovit-o cu coroana peste față, a scuipat-o și a numit-o cu cuvinte injurioase, și la toate solicitările victimei de a i se permite să părăsească biroul, contrar dorinței și voinței acesteia, a continuat privarea ilegală de libertate a ei și, timp îndelungat, pe parcursul unei ore și douăzeci de*

minute, a aplicat presiuni psihice asupra victimei, ca urmare aducând-o în șoc emoțional, soldat cu consecințe fiziologice (urinare)”;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a admis unele probe și a respins altele.

Prin urmare, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare. Potrivit art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu liberarea de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție. Conform art. 391 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă... Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. În corespundere cu art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței. Potrivit art. 400 alin. (3) Cod de procedură penală, apelul declarat împotriva sentinței se consideră făcut și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost date după pronunțarea sentinței. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea sau la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Potrivit art. 225 alin. (2), 387 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței de acuzare instanța soluționează și acțiunea civilă. Odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. În cazuri excepționale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile,

ar trebui amînată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, instanța de apel, corect casând sentința și dispunând rejudecarea cauzei conform regulilor generale, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) a depășit limitele învinuirii formulate inculpatului, constatând confuz și divergent, în descriptivul deciziei că: **„Mereuță C. are calitatea procesuală de parte vătămată în cadrul cauzei penale, în pofida faptului că procurorul a comis omisiunea descrisă. Aceste circumstanțele au fost menționate și în încheierea protocolară a primei instanțe din 29.12.2017, care nici nu a fost contestată de acuzare..., deci, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal s-a materializat prin acțiunea de lipsire de libertate a lui XXXXX XXXXX și a lui Mereuță C. de către inculpat, prin ținerea acestora împotriva dorinței și voinței lor în birourile SRL „Nica Color”, unde XXXXX XXXXX și Mereuță C. se găseau de bună voie..., acțiunea principală a fost însoțită de o acțiune adiacentă - constrângerea psihică și profitarea de imposibilitatea lui XXXXX XXXXX și Mereuță C. de a se apăra și de a-și exprima voința..., imposibilitatea părților vătămate de a părăsi locul în care se aflau a fost generată de prezența inculpatului și a subalternilor acestuia, care erau aproximativ zece persoane..., circumstanțe care, împreună, demonstrează că părțile vătămate au fost constrânse psihic”**.

Ori, asemenea împrejurări nu se regăsesc în rechizitoriu;

b) constatările neclare și divergente că: **„cu utilizarea unei coroane din timp confecționate, având inscripția „SRL Paradis Grup He забыдем тебя Юля”, după ce, contrar voinței lui XXXXX XXXXX, împiedicând-o efectiv pe aceasta să se deplaseze și să acționeze Totodată, acuzarea nu a demonstrat că inculpatul a lovit partea vătămată cu coroana peste față și a scuipat-o..., La fel, nu a fost demonstrat că ușa de la intrarea în incinta birourilor deținute de SRL „Nica Color” ar fi fost încuiată, declarațiile lui Mereuță C. fiind contradictorii, iar partea vătămată a declarat că inculpatul s-a apropiat de ușă pentru a o încuia, iar peste un timp acesta a descuiat ușa cu cheia pe care o avea”**, nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

c) nu a respectat procedura de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală a persoanei inculpate, enunțată supra, nefiind clar ce fel de sentință a fost pronunțată - de încetare a procesului penal pe motive de reabilitare sau nereabilitare, sau de condamnare, în descriptivul și dispozitivul hotărârii adoptate

fiind prezente elementele ambilor categorii de hotărâri judiciare, care prin esența lor se exclud reciproc, statuând, neclar și divergent, inclusiv că: **„latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal s-a materializat prin acțiunea de lipsire de libertate a lui... , La stabilirea pedepsei penale care urmează a-i fi aplicată inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal, se atestă că la data comiterii - 18.01.2016, aceasta se pedepsea cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 2 ani... , Prin urmare, dat fiind că de la comiterea infracțiunii a trecut o perioadă de aproximativ 3 ani, urmează a înceta procesul penal pornit în baza art. 166 alin. (1) Cod penal... , În același timp, fiind stabilit că inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (1) Cod penal”**.

Mai mult, nerespectarea procedurii de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală a inculpatului, a afectat și soluția de **admitere a acțiunii civile în principiu**. Ori, o asemenea soluție este proprie doar unei sentințe de condamnare, în virtutea prevederilor art. 225 alin. (2), 387 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală;

d) neargumentat și neclar a respins apelul avocatului, în care, la fel, este criticată sentința, care a fost totuși casată integral, indicându-se sumar și divergent doar că: **„apărarea a solicitat în apelul declarat casarea sentinței primei instanțe... , Deoarece a fost apreciată ca fiind eronată soluția primei instanțe... , vor fi lăsate fără examinare argumentele în cauză”**;

e) concluziile instanței de apel contravin încheierii interlocutorii din 29 decembrie 2017, adoptate de prima instanță (*pct. 2.1. din decizie*), pe care nu a anulat-o, aceasta continuând, astfel, să producă efecte juridice asupra procedurii de apreciere a probelor administrate.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii pronunțate, acesta este expus neclar, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de avocatul Andrei Beruciașvili, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2019, în privința inculpatului Nica Ghenadie XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 10 ianuarie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Victor Burduh
Maria Ghervas